

Dosarul nr. 2ra-47/2022
2-20047826-01-2ra-12012022

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (S. Slobodzean)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Emilia Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan, reprezentați de avocatul Vitalie Malai,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva Emiliei Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan privind determinarea cotelor-părți din proprietatea comună în devălmășie,

împotriva deciziei din 22 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 05 mai 2020, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva Emiliei Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan privind determinarea cotelor-părți din casa de locuit și terenul aferent cu suprafața de 0,0619 ha, situate în sat. Xxxx, r-nul Xxxx, înregistrate în Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastrale xxxx și xxxx.x, care aparțin cu drept de proprietate comună în devălmășie Emiliei Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan, atribuindu-le câte ½ cotă-parte fiecăruia, cât și încasarea în mod solidar din contul Emiliei Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan a cheltuielilor privind achitarea taxei de stat în sumă de 270 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin hotărârea nr. 2-875/2011 din 23 noiembrie 2011 a Judecătoriei Xxxx, s-a decis încasarea, în mod solidar, de la AEÎC „Dacia din Xxxx” și Ciubotaru Efimia, Ivanov Ludmila, Capranov Svetlana, Vioară Maria, Tocarjevschi Vera, Cemîrtan Emilia și Covalenco Svetlana, fidejursori, în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei în sumă de 754 724,26 de lei.

Documentul executoriu eliberat în baza hotărârii menționate a fost înaintat spre executare. În scopul asigurării executării documentului executoriu, prin încheierea nr. 022-429r/18 din 15 februarie 2018, executorul judecătoresc Petru Chirtoacă a aplicat sechestrul pe bunurile debitorului Emilia Cemîrtan și pe cotele-

părți ale acesteia din bunurile proprietate comună în devălmășie ale soților Vladimir Cemîrtan și Emilia Cemîrtan.

Conform informației din Registrul bunurilor imobile, după Vladimir Cemîrtan este înregistrată casa de locuit și terenul aferent cu suprafața de 0,0619 ha, situate în sat. Xxxx, r-nul Xxxx, înregistrate în Registrul bunurilor imobile sub nr. cadastrale xxxx și respectiv xxxx.x în temeiul extrasului nr. 364 din 22 august 2012 (2501/13/15668) și titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 2540208206 din 11 ianuarie 2013 (2501/13/15668).

Potrivit datelor din buletinul de identitate nr. xxxx din 24 noiembrie 2006 eliberat pe numele Emiliei Cemîrtan, la 13 iulie 1985 a fost înregistrată căsătoria între Emilia Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan.

A menționat că, deoarece cota-parte ideală a Emiliei Cemîrtan în bunurile imobile nominalizate nu este cunoscută și, prin urmare nu poate fi urmărită, creditorul BC „Moldova-Agroindbank” SA este nevoită să adreseze în instanța de judecată cu prezenta cerere de chemare în judecată.

În opinia reclamantului BC „Moldova-Agroindbank” SA, cota-parte ideală a Emiliei Cemîrtan în casa de locuit și terenul aferent cu suprafața de 0,0619 ha, situate în sat. Xxxx, r-nul Xxxx înregistrate în Registrul bunurilor imobile sub nr. cadastrale xxxx și respectiv xxxx.x constituie 1/2.

Prin încheierea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a respins cererea depusă de reprezentantul Emiliei Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan privind excepția de tardivitate, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva Emiliei Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan privind determinarea cotelor-părți în proprietatea comună în devălmășie (f.d. 45-46).

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a admis acțiunea.

S-au determinat cotele-părți din casa de locuit și terenul aferent cu suprafața de 0,0619 ha, situate în sat. Xxxx, r-nul Xxxx, înregistrate în Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastral xxxx și respectiv xxxx.x, care aparțin cu drept de proprietate comună în devălmășie Emiliei Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan, atribuindu-le câte ½ cotă-parte ideală fiecăruia.

S-a încasat, în mod solidar, de la Emilia Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în sumă de 270 de lei.

Prin încheierea din 30 noiembrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a înlăturat omisiunea din conținutul dispozitivului hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central prin care a fost admisă acțiunea depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva Emiliei Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan privind determinarea cotelor-părți în proprietatea comună în devălmășie.

S-a inclus în aliniatul 3 din dispozitivul hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central sintagma „în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA”.

Prin decizia din 22 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Emilia Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan, ca neîntemeiat.

S-a menținut hotărârea din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva Emiliei Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan

privind determinarea cotelor-părți din proprietatea comună în devălmășie.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a determina câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din bunurile imobile cu suprafața 0,0619 ha, situate în sat. Xxxx, r-nul Xxxx, înregistrate în Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastrale xxxx și xxxx.x, care constituie proprietate comună în devălmășie a Emiliei Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan, dobândite în timpul căsătoriei.

Cu referire la alegațiile apelanților, precum că prezenta acțiune este una tardivă reieșind din faptul că au fost neglijate prevederile art. 25 alin. (8) din Codul familiei, instanța de apel a reținut că, apelanții interpretează eronat prevederile date or, termenul de prescripție de trei ani, stabilit prin norma respectivă este valabil stipulată la împărțirea proprietății comune în devălmășie, și aceasta fiind o prerogativă exclusivă a soților, iar la caz, creditorul BC „Moldova-Agroindbank” a solicitat în fața instanței doar determinarea cotelor-părți ale foștilor soți Emilia Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan în privința bunurilor comune care până în prezent nu sânt partajate, în temeiul prevederilor art. 26 din Codul familie, iar dispozițiile art. 25 alin. (8) din Codul familiei nu sunt aplicabile prezentei acțiuni.

Astfel, în situația când, după desfacerea căsătoriei și până în prezent bunurile apelanților, cum ar fi, casa de locuit și terenul aferent cu suprafața de 0, 0619 ha, situate în sat. Xxxx, r-nul Xxxx, nr. cadastrale xxxx și respectiv, xxxx.x nu au fost supuse regimului juridic de partajare, precum și lipsa unui contract în acest sens, se prezumă că ele aparțin apelanților cu regim de proprietate comună devălmașă, iar argumentele apelanților cu privire la termenul de prescripție omis de reclamant, sunt neîntemeiate or, la caz, nu s-a solicitat partajarea bunurilor dar determinarea cotelor-părți ideale.

Instanța de apel nu a reținut argumentele apelanților cu referire la faptul că obligația pe care o urmărește creditorul, are legătură cu bunul ce aparține în totalitate lui Vladimir Cemîrtan, fapt înscris în registrul bunurilor imobile or, potrivit aceleiași informații din registrul bunurilor imobile, imobilele menționate au fost dobândite de către soții Cemîrtan în timpul căsătoriei, anume în anul 2013, perioada aflării părților în căsătorie, dat fiind că divorțul acestora datează cu anul 2015 (f.d.27), iar în conformitate cu exigențele art. 39 alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile, neînscierea în registrul bunurilor imobile a datelor despre celălalt soț nu conduce la pierderea de către acesta a dreptului de proprietate asupra bunurilor procurate sau construite în timpul căsniciei. Respectiv, asupra bunurilor imobile menționate supra se răsfrânge regimul proprietății comune în devălmășie or, apelanții/pârâți nu au prezentat probe din care să rezulte că bunurile imobile supuse determinării cotelor-părți sunt proprietatea personală a pârâtului Vladimir Cemîrtan.

La 13 decembrie 2021, Emilia Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan, reprezentați de avocatul Vitalie Malai, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care au solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului au invocat că, instanțele inferioare au aplicat eronat legea în partea ce ține de aplicarea termenilor de prescripție și anume, deși recurenții au obiectat asupra tardivității acțiunii înaintate, actele judecătorești conțin concluzii precum că acesta nu a fost omis de către intimat fapt care nu

corespunde realității și încalcă principiul securității raporturilor juridice și actelor civile.

Recurenții au menționat, că intimatul nu a solicitat repunerea în termen a acțiunii, astfel instanțele inferioare au neglijat art. 25 pct. (8) din Codul familiei or, norma citată prevede expres termenul de 3 ani pentru împărțirea bunurilor proprietate în devălmășie a soților a căror căsătorie a fost desfăcută.

Recurenții au invocat că, soluțiile pronunțate cu privire la regulile aplicabile prescripției sunt ilegale, dat fiind faptul că instanțele au omis o regulă elementară în această parte or, potrivit art. 395 alin. (1) din Codul civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Recurenții au mai indicat că, instanțele inferioare au neglijat faptul că intimatul dispune de hotărâre de încasare a sumei adjudecată din anul 2009. Desfacerea căsătoriei a avut loc prin intermediul instanței de judecată și anume a Judecătorei Xxxx, care la data de 18 iunie 2015, a desfăcut căsătoria dintre Emilia Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan, au neglijat și argumentul referitor la extrasul de la Agenția Servicii Publice din 15 februarie 2018 unde expres este indicat că recurenții sunt divorțați, iar intimatul are acces nelimitat la respectiva bază de date a Agenției Servicii Publice.

Recurenții consideră eronat argumentul instanțelor inferioare precum că o probă nepertinentă a prevalat față de alta evidentă și anume, instanțele au motivat faptul că intimatul a aflat despre divorț doar atunci când executorul judecătoresc a informat despre acest fapt, în realitate camuflând prin o scrisoare această informație la data de 14 februarie 2020. Este vădit că această probă a fost creată artificial deoarece inițial executorul judecătoresc Eugen Dudnicenco a intentat procedura de executare la data de 08 aprilie 2009 conform documentului executoriu nr. 2-798/2009. Astfel intimatul nu a demonstrat că a înaintat executorului judecătoresc plângeri privind tergiversarea executării sau inacțiune din partea acestuia, care doar peste practic 3 ani eliberează un extras tot din registrul public al ASP.

Recurenții au susținut că, intimatul nu a demonstrat că obligația pe care o urmărește are legătură cu bunul ce aparține în totalitate lui Vladimir Cemîrtan or, recurenta Emilia Cemîrtan nu a obținut careva mijloace financiare din creditul sau obligația financiară pe care a semnat-o, la caz debitoarea/recurentă fiind doar fidejutor ce nu a garantat prin bunuri și nici nu a pus în gaj bunul.

În opinia recurenților, instanțele de judecată au încălcat dreptul de proprietate a lui Vladimir Cemîrtan, care nu are nici o relevanță cu pretențiile reclamantului.

La 12 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către Emilia Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan, reprezentați de avocatul Vitalie Malai, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 156).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 22 septembrie 2021. La data de 12 octombrie 2021, a expediat în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 138, 139), însă careva date privind recepționarea acesteia, la materialele dosarului lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Prin urmare, Colegiul constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale, declarând la 13 decembrie 2021 recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva

Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Emilia Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan, reprezentați de avocatul Vitalie Malai, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Emilia Cemîrtan și Vladimir Cemîrtan, reprezentați de avocatul Vitalie Malai.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh